

Τήρηση Προθεσμιών Παράδοσης-Μία Μηχανή

Μία μηχανή πρέπει να εκτελέσει n εργασίες με χρόνους άφιξης $r_i=0$, γνωστές διάρκειες p_i και **προθεσμίες παράδοσης** d_i (due dates).

Ορίζουμε κάποιους δείκτες τήρησης των προθεσμιών.

Βραδύτητα (lateness) της εργασίας i είναι η **διαφορά**

$$L_i = C_i - d_i$$

που είναι θετική, 0 ή αρνητική. Αφού $r_i=0$, ισχύει ότι $F_i = C_i - r_i = C_i$ και $L_i = F_i - d_i$.

Η μέση βραδύτητα $\bar{L} = (L_1 + \dots + L_n)/n$ ελαχιστοποιείται με **SPT**: $p_1 \leq \dots \leq p_n$.

Απόδειξη: Το πρόγραμμα που ελαχιστοποιεί την $\sum L_i = \sum F_i - \sum d_i$ είναι **ίδιο** με εκείνο που ελαχιστοποιεί τον $\sum F_i$, δηλαδή **SPT**, αφού $\sum d_i = \text{σταθερό}$.

Καθυστερήση (tardiness) της i είναι η υπέρβαση της προθεσμίας

$$T_i = \max(0, L_i).$$

και είναι πάντα θετική ή 0.

Το $\max$ είναι **μη γραμμική συνάρτηση**. Για τούτο τα προβλήματα ελαχιστοποίησης καθυστερήσεων είναι δύσκολα.

(εκτός ύλης) Η **ενωρίτητα** (earliness) της i ορίζεται

$$E_i = \max(0, d_i - C_i) = \max(0, -L_i)$$

και είναι θετική όταν η παραγγελία παραδίδεται νωρίτερα από την προθεσμία.

Αν π.χ. μία παραγγελία παγωτού με προθεσμία παράδοσης 4 εβδομάδες είναι έτοιμη την 3η εβδομάδα πρέπει να μείνει στο ψυγείο 7 ημέρες με κόστος.

$1||L_{\max}, 1||T_{\max}$. Η ελαχιστοποίηση $L_{\max}$ ή $T_{\max}$ είναι το ίδιο πρόβλημα:

$$L_{\max} = \max(L_1, \dots, L_n) \text{ και } T_{\max} = \max(T_1, \dots, T_n) = \max[\max(0, L_1), \dots, \max(0, L_n)] = \max(0, L_{\max}).$$

Θεώρημα: Οι $L_{\max}, T_{\max}$ ελαχιστοποιούνται με τον πρόγραμμα **ενωρίτερων προθεσμιών** (earliest due dates **EDD**) όπου εργασίες με σύντομες προθεσμίες εκτελούνται πρώτες. Έχουμε δηλαδή τη σειρά $(1, 2, \dots, n)$ όταν $d_1 \leq d_2 \leq \dots \leq d_n$.

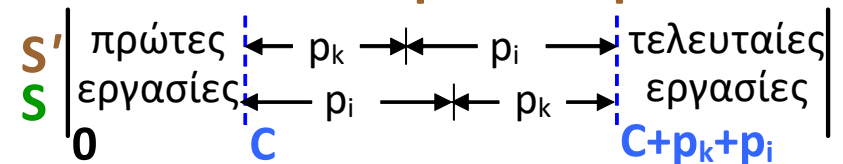
Απόδειξη: Θα αποδείξουμε ότι ισχύει η συνεπαγωγή

παραβίαση EDD $\Rightarrow$ μη βέλτιστο πρόγραμμα

που ισοδυναμεί με το **θεώρημα: βέλτιστο πρόγραμμα $\Rightarrow$ τήρηση EDD** (πρόκειται για ισοδυναμία των αντιστροφοαντίθετων ή πλάγια απόδειξη).

Παραβίαση EDD έχουμε αν **μία τουλάχιστον ανισότητα δεν ισχύει. Μη βέλτιστο** είναι ένα πρόγραμμα αν υπάρχει **άλλο το ίδιο καλό ή καλύτερο**.

Θεωρούμε πρόγραμμα **S'** που **παραβιάζει** μία τουλάχιστον ανισότητα EDD, έστω στις διαδοχικές εργασίες (k, i) με $d_k > d_i$.

Κατασκευάζουμε ένα όμοιο **S** αλλά με αντίθετη σειρά (i, k) . Βραδύτητες:

$$L_{\max}(S) = \max(C + p_i - d_i, C + p_i + p_k - d_k) \quad L_{\max}(S') = \max(C + p_k - d_k, C + p_k + p_i - d_i)$$

Ο όρος δεξιά, λόγω της $d_k > d_i \Leftrightarrow -d_i > -d_k$ είναι $>$ από τους άλλους τρεις:

- $C + p_k + p_i - d_i > C + p_k - d_k$, αφού $p_i - d_i > -d_k$,
  - $C + p_k + p_i - d_i > C + p_i + p_k - d_k$ αφού $-d_i > -d_k$,
  - και προφανώς $C + p_k + p_i - d_i > C + p_i - d_i$.
- } **παραβίαση της EDD**
 $\Rightarrow L_{\max}(S') \geq L_{\max}(S)$
 $\Rightarrow$ **μη βέλτιστο πρόγραμμα**

Αποδείξαμε ότι **για ελάχιστο $L_{\max}$ πρέπει η EDD να ισχύει παντού.**

$1 || \max L_{\min}, 1 || \max T_{\min}$. Ένα πρόγραμμα δίχως προφανή πρακτική χρησιμότητα είναι εκείνο στο οποίο η μικρότερη βραδύτητα και η μικρότερη καθυστέρηση έχουν **τις μέγιστες δυνατές τιμές (!)**

Υποθέτουμε ότι η μηχανή επιβάλλεται να δουλέψει αν εκκρεμεί εργασία.

Περιθώριο (slack) μιας εργασίας i είναι η ποσότητα $s_i = d_i - p_i$. Είναι ο αργότερος χρόνος έναρξης της i που δεν οδηγεί σε καθυστέρηση.

Θεώρημα: Ο κανόνας **αυξανόμενων περιθωρίων** (least slack **LS**)

$$d_1 - p_1 \leq \dots \leq d_n - p_n \quad \text{ή} \quad s_1 \leq \dots \leq s_n$$

συνεπάγεται ότι το πρόγραμμα $(1, \dots, n)$ **μεγιστοποιεί** τις $L_{\min}$ και $T_{\min}$.

(εκτός ύλης) Για προβλήματα με πολλές μηχανές δοκιμάζονται πολλοί κανόνες με προσομοίωση. Συχνά οι κανόνες που βασίζονται **στο περιθώριο** (π.χ. $\min(s_i/n_i)$ όπου n_i ο αριθμός κατεργασιών που η i χρειάζεται) **είναι καλύτεροι**.

Απόδειξη θεωρήματος (όμοια με προηγούμενη αλλά εκτός ύλης): Συγκρίνουμε τα προγράμματα S και S' με (i, k) και (k, i) αντιστοίχως. Εν γένει

$$L_i = C_i - d_i = (\text{χρόνος έναρξης} + p_i) - d_i = (\text{χρόνος έναρξης}) + p_i - d_i = (\text{χρόνος έναρξης}) - s_i$$

$$\text{Τότε } L_{\min}(S) = \min(\dots C - s_i, C + p_i - s_k \dots) \text{ και } L_{\min}(S') = \min(\dots C - s_k, C + p_k - s_i \dots)$$

Αν το S' **παραβιάζει τον κανόνα LS**, τότε $s_k > s_i$ και άρα $-s_k < -s_i$. Τότε επίσης ο όρος $C - s_k$ του $L_{\min}(S')$ είναι ο **μικρότερος από όλους**.

Άρα η παραβίαση μίας ανισότητας LS οδηγεί σε $L_{\min}(S') \leq L_{\min}(S)$ που σημαίνει ότι **για να έχουμε μέγιστο $L_{\min}$ πρέπει η ανισότητα LS να ισχύει παντού**.

Παράδειγμα: (από εξετάσεις) Μία μηχανή θα εκτελέσει 5 εργασίες με διάρκειες και προθεσμίες όπως στον πίνακα.

i	p _i	d _i	s _i
1	5.1	5.5	0.4
2	2.2	6	3.8
3	5.1	6	0.9
4	1.9	5	3.1
5	3	4	1

α. Εύρετε ένα πρόγραμμα εκτέλεσης των εργασιών που ελαχιστοποιεί τον μέσο χρόνο ροής και μετά υπολογίστε τον.

β. Εύρετε ένα πρόγραμμα εκτέλεσης των εργασιών που ελαχιστοποιεί την μέγιστη καθυστέρηση και υπολογίστε την.

γ. Εύρετε ένα πρόγραμμα εκτέλεσης των εργασιών που μεγιστοποιεί την ελάχιστη καθυστέρηση και υπολογίστε την.

Λύση: α. Πρόγραμμα SPT: 4-2-5-1-3 (μπορούμε και το 4-2-5-3-1)

$F_4=1.9$ $F_2=1.9+2.2=4.1$ $F_5=4.1+3=7.1$ $F_1=7.1+5.1=12.2$ $F_3=12.2+5.1=17.3$
και $\bar{F} = (1.9+4.1+7.1+12.2+17.3)/5 = 42.6/5=8.52$

β. Πρόγραμμα EDD: 5-4-1-2-3 (μπορούμε και το 5-4-1-3-2).

$F_5=3$ και $T_5=\max(F_5-d_5,0)=\max(3-4,0)=0$

$F_4=3+1.9=4.9$ και $T_4=\max(4.9-5,0)=0$

$F_1=4.9+5.1=10$ και $T_1=\max(10-5.5,0)=4.5$

$F_2=10+2.2=12.2$ και $T_2=\max(12.2-6,0)=6.2$

$F_3=12.2+5.1=17.3$ και $T_3=\max(17.3-6,0)=9.3 = T_{\max}^{(*)}$

(*) Εδώ έτυχε $T_{\max}$ να είναι η T_3 της τελευταίας: Αν $d_3=20$, τότε $T_3=0$ και $T_{\max}=T_2$.

γ. Υπολογίζουμε τα $s_i=d_i-p_i$ (δίπλα στα δεδομένα). Πρόγραμμα LS: 1-3-5-4-2.

$F_1=5.1$ και $T_1=\max(F_1-d_1,0)=\max(5.1-5.5,0)=0 = T_{\min}^{(**)}$

$F_3=5.1+5.1=10.2$ και $T_3=\max(10.2-6,0)=4.2$

$F_5=10.2+3=13.2$ και $T_5=\max(13.2-4,0)=9.2$

$F_4=13.2+1.9=15.1$ και $T_4=\max(15.1-5,0)=10.1$

$F_2=15.1+2.2=17.3$ και $T_2=\max(17.3-6,0)=11.3$

(**) Μπορούμε να σταματήσουμε γιατί τα υπόλοιπα T_i είναι σίγουρα ≥ 0 .